

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра лексикології та стилістики англійської мови

Силабус навчальної дисципліни

Нейролінгвістика в парадигмі сучасної філології

Рівень вищої освіти:	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	035 Філологія
Освітньо-наукова програма:	Філологія
Семестр, рік навчання:	2 рік, 2 семестр
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору
Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких: лекції – 12 годин, практичні заняття – 10 годин, самостійна робота – 68 годин
Мова викладання:	українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладач:	Ірина Михайлівна КОЛЕГАЄВА , д. філол. н., професор кафедри лексикології та стилістики англійської мови
Контактна інформація:	irina_kolegaeva@ukr.net
Робоче місце:	Французький бульвар, 24/26, кафедра лексикології та стилістики англійської мови (ауд. 110)
Консультації:	Онлайн-консультації за потребою кожний робочий день з 16.00 до 19.00 за адресою irina_kolegaeva@ukr.net
Передреквізити:	Знання у царині загального мовознавства, теорії мовної комунікації, психології, когнітивістики. Уміння опрацьовувати теоретичні джерела відповідної проблематики, навички аналізу лінгвістичного матеріалу
Постреквізити:	Підвищення загального наукового рівня підготовки лінгвіста. Підготовка до написання випускних дипломних робіт відповідної тематики. Вдосконалення навичок ефективної комунікації в науковому дискурсі.
Мета навчальної дисципліни:	Ознайомити здобувачів вищої освіти із засадами нейролінгвістичних досліджень у ракурсі лінгвокультурології як реалізації принципу антропоцентризму сучасної лінгвістики,

**Завдання
навчальної
дисципліни:**

що сприятиме поглибленню і систематизації відповідних наукових знань, розширенню практичних навичок мовознавчого аналізу, а також удосконаленню наукових і комунікативних компетентностей слухачів.

**Очікувані
результати
навчання:**

Поглибити знання у сфері лінгвокультурології; сформувати чітке розуміння нейробіологічних процесів як підґрунтя лінгвального семіозису; висвітлити детермінізм формування етноспецифічної картини світу в секторі густаторних уподобань носіїв культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- Основи теоретичної бази та термінологічний апарат курсу;
- Основні напрями сучасної лінгвістики;
- Основну проблематику сучасних лінгвістичних досліджень;
- Базові методології лінгвістичної науки;
- Особливості процесів породження та сприйняття мовлення;
- Специфіку різножанрових дискурсивних практик.

вміти:

- Здійснювати полівимірний лінгвістичний аналіз різножанрових дискурсів;
- Застосовувати ефективні стратегії й тактики комунікативної взаємодії в різних типах дискурсів;
- Вільно послуговуватись етикетними нормами спілкування;
- Володіти навичками емпатичної комунікації; застосовувати у власній комунікативній діяльності відповідні ефективні стратегії мовленнєвого спілкування.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Нейролінгвальне підгрунття семіозису. Мова як система знаків.

Тема 1. Перша сигнальна система і різновиди сенсорики. П'ять сенсорних каналів нейронної системи людини і тварини.

Тема 2. Нейробіологічне формування каналів сенсорики у філогенезі і онтогенезі людини. Нейробіологічне вчення про щаблі людських потреб.

Тема 3. Нейролінгвальне формування візуальної, густаторної, аудіальної, ольфакторної, тактильної сенсорики у філогенезі людини. Етапи їх становлення. Засоби вербалізації сенсорної інформації.

Змістовий модуль 2. Наукова парадигма сучасної філології. Нейролінгвістика як порубіжна дисципліна.

Тема 4. Наукові парадигми в сучасній лінгвістиці. Історично-порівняльна, системно-структурна і антропоцентрична парадигми мовознавства.

Тема 5. Нейролінгвістика як складова частина антропоцентричної парадигми. Соціальні чинники становлення мови як засадничі підвалини антропоцентричної парадигми трактування мовного спілкування.

Тема 6. Нейролінгвістика як порубіжна дисципліна із психологією, психолінгвістикою і когнітивістикою. Поява порубіжних наукових дисциплін із нейрологією, патопсихологією, віковою психологією. Когнітивістика як парасольковий термін для різних когнітивних дисциплін.

Методи навчання:

Словесні: лекція, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень.

Практичні: виконання вправ із нейролінгвістичного аналізу, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

Рекомендована література:

Основна

1. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк: ДонНУ, 2012. 402 с.

2. Клейнман П. Психологія 101. Факти, теорія, статистика, тести і таке інше. (перекл. з англ.). Харків: КСД, 2022. 240 с.

3. Колесник О.С. Міфологічний простір крізь призму мови та культури. Чернігів: РВВ ЧНПУ імені Т.Г.Шевченка, 2011. 312 с.

4. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2010. 844с.

5. Wierzbicka A. Experience, evidence, and science. Oxford:

OUP, 2010. 460 p.

Додаткова

1. Ковалевська Т.Ю. Нейролінгвістика. Енциклопедія Сучасної України; НАН України, НТШ. К.: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. URL: <https://esu.com.ua/article-72974>
2. Селіванова О.О. Світ свідомості в мові. Черкаси: Ю. Чебаненко, 2012. 88 с.
3. Щербіна Т.Р. Вплив нейролінгвістичних і психолінгвістичних особливостей функціонування мозку на рівень успішності здобувачів вищої освіти в навчанні другої іноземної мови. *Педагогічні науки*. Вип. LXXX. Том 2, 2017. с.78-82. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/575043.pdf>
4. McGroarty M. *Neurolinguistics and cognitive aspects of language processing*. Cambridge: CUP, 2018, 378p.
5. Harari Y.N. *Sapience. A brief history of mankind*. London: Penguin Random House, 2015. 498 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського: <http://www.library.edu-ua.net/>
3. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua>
4. Веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України: <http://www.nplu.org>
5. Веб-сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова: <http://www.ukrbook.net>
6. Веб-сайт “Бібліотеки в мережі Internet” <http://library.zntu.edu.ua/res-libr-el.html>

<p>Оцінювання:</p>	<p>Методами поточного контролю є усне опитування, оцінювання доповідей рефератів, оцінювання виконання індивідуальних завдань, тестування.</p> <p>Формою підсумкового контролю є залік.</p> <table border="1" data-bbox="858 170 1257 790"> <tr> <td colspan="2">Періодичний та періодичний контроль</td> <td colspan="2">Змістовий модуль 1</td> </tr> <tr> <td>T2</td> <td>5</td> <td>T1</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>T3</td> <td>5</td> <td colspan="2">Контрольна робота за змістовим модулем 1 – 20</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>10</td> <td colspan="2">0</td> </tr> </table>	Періодичний та періодичний контроль		Змістовий модуль 1		T2	5	T1	10	T3	5	Контрольна робота за змістовим модулем 1 – 20		4	10	0	
Періодичний та періодичний контроль		Змістовий модуль 1															
T2	5	T1	10														
T3	5	Контрольна робота за змістовим модулем 1 – 20															
4	10	0															
<p>ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): Відвідування занять Регуляція пропусків</p>	<p>Відвідування занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. В окремих випадках навчання може відбуватися он-лайн використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій.</p> <p>Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (poloz-org-osvit-process_2022.pdf).</p>																
<p>Дедлайни та перескладання</p>	<p>Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова (2020 р.)» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)</p>																
<p>Політика академічної доброчесності</p> <p>Використання комп'ютерів / телефонів на занятті</p>	<p>Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))</p> <p>Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим.</p> <p>Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.</p>																
<p>Комунікація</p>	<p>Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber/Telegram. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.</p>																